

HØRINGSNOTAT

Resumé og kommentarer til høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og forskellige andre love (Neutralisering af virkning på indkomstoverførsler som følge af afskaffelse af en helligdag)

23. april 2024

J.nr. 23/05180 -2023/8275

YS
AAT

1. Indledning

Udkast til forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og forskellige andre love (Neutralisering af virkning på indkomstoverførsler som følge af afskaffelse af en helligdag) har været sendt i ekstern høring i perioden fra den 5. februar – 4. marts 2024.

Der er modtaget høringssvar fra:

Fagbevægelsens Hovedorganisation, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Socialrådgiverforening, Faglige Seniorer, Kirkens Korshær, Rådet for Social Udsatte, Udbetaling Danmark, Ældre Sagen, Ankestyrelsen, FGU Danmark, Forhandlingsfællesskabet og Rådet for psykisk sårbare på arbejdsmarkedet.

De modtagne høringssvar vedlægges.

Nedenfor gennemgås de indkomne høringssvar.

Følgende har ikke haft bemærkninger til lovforslaget:

Ankestyrelsen, FGU Danmark, Forhandlingsfællesskabet og Rådet for psykisk sårbare på arbejdsmarkedet.

2. Overordnede og politiske bemærkninger

Fagbevægelsens Hovedorganisation tager afstand fra forslaget, da det vil øge uligheden mellem beskæftigede og dem, der står uden for beskæftigelse, og vil underminere det sociale sikkerhedsnet og den danske arbejdsmarkedsmodel.

Dansk Arbejdsgiverforening går ind for lovforslagets gennemførelse, da højere indkomstoverførsler svækker incitamentet til at arbejde.

Dansk Socialrådgiverforening mener, at det er bekymrende, at man med lovforslaget øger uligheden og den relative fattigdom. DS kan derfor ikke støtte lovforslaget.

Faglige Seniorer opfordrer regeringen til at trække lovforslaget, da det vil medføre et klart brud på princippet om, at overførselsindkomster og pensioner skal reguleres i takt med lønudviklingen for at sikre en jævn udvikling i indkomstfordelingen.

Kirkens Korshær mener, at det er bekymrende, at man med lovforslaget øger gabet mellem løn- og ydelsesmodtagere, og at udsatte bliver hægtet yderligere af fra resten af samfundet. Kirkens Korshær kan derfor ikke støtte forslaget.

Rådet for Socialt Udsatte kan ikke tilslutte sig lovforslaget og mener ikke, at gabet mellem ydelsesmodtagere og lønmodtagere skal stige yderligere.

Ældre Sagen opfordrer til, at lovforslaget trækkes tilbage, da lovforslaget bryder med princippet om, at indkomsten for pensionister skal følge indkomsten for nuværende erhvervsaktive.

Kommentar:

Det fremgik af lovforslaget om afskaffelse af store bededag som helligdag, at regeringen ønsker at neutralisere virkningen på indkomstoverførslerne fra de beskæftigedes stigende arbejdstid.

Regeringen mener ikke, at afskaffelsen af store bededag som helligdag automatisk skal lede til en højere regulering af indkomstoverførslerne. Med afskaffelsen af store bededag går almindelige lønmodtagere på arbejde én dag mere og får derfor også løn for én dag mere. Regeringen vil i øvrigt holde fast i, at ydelserne generelt skal stige i henhold til den almindelige lønudvikling.

3. Konkrete bemærkninger til lovforslaget

Fagbevægelsens Hovedorganisation bemærker, at forslaget vil medføre nedgang på omkring 1100 kr. om året for en fuldtidsforsikret dagpengemodtager, og at købekraften for de ledige efter de seneste års inflationsstigninger først bliver genoprettet i slut-tyverne.

Ældre Sagen bemærker, at pensionister og andre overførselsindkomstmodtagere i langt mindre grad end lønmodtagerne har indhentet virkningerne af den høje inflation i specielt 2022. Forslaget om at nedsætte reguleringen med 0,45 pct. i 2026 eller 2027 vil forøge efterslæbet i forhold til lønmodtagerne.

Kommentar:

Det er korrekt, at dagpengesatsen vil stige mindre, men lovforslaget medfører alene, at man undgår en ekstraordinær stigning i overførselsindkomsterne, som følge af afskaffelsen af en helligdag. Ydelserne vil forsat stige i henhold til den almindelige lønudvikling, men ikke den del, der skyldes afskaffelsen af store bededag som hellig-

dag. Regeringen mener ikke, at afskaffelsen af store bededag som helligdag automatisk skal lede til en permanent højere regulering af indkomstoverførslerne. Det bemærkes i øvrigt, at den høje inflation forventes at være midlertidig, samt at regeringen har iværksat målrettede tiltag for nogle af de grupper, der har mindst.

Fagbevægelsens Hovedorganisation giver udtryk for, at forslaget straffer de ledige dobbelt, da forslaget vil betyde en nedgang i udbetalingen, samtidig med at man fjerner en fridag for alle, som medfører en ekstra dag om året, hvor modtagere af indkomstoverførsler skal stå til rådighed.

Kommentar:

Borgere på overførselsindkomst skal ikke stå til rådighed en dag mere end før afskaffelsen af store bededag som helligdag.

Det er en betingelse for at modtage arbejdsløshedsdagpenge, uddannelseshjælp, kontanthjælp, selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, ressourceforløbsydelse eller ledighedsydelse, at personen står til rådighed i det omfang, det er fastsat i lovgivningen.

Ydelserne udbetales også for søgnehelligdage, og dette er uændret med afskaffelsen af store bededag som helligdag. Det betyder bl.a., at en modtager af disse ydelserne både før og efter afskaffelsen af store bededag som helligdag kun kan modtage ydelsen for dagen, hvis personen kan overtage arbejde på dagen.

Sygedagpenge udbetales derimod ikke på søgnehelligdage. Afskaffelsen af store bededag medførte derfor, at der udbetales sygedagpenge for en dag mere om året.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af BEU spm. 204 alm. del af 16. februar 2024 om hvorvidt afskaffelsen af store bededag betyder, at modtagere af overførselsindkomst som følge af afskaffelsen af store bededag skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet én dag mere end før afskaffelsen af store bededag.

Faglige Seniorer giver udtryk for, at der var en mindre regulering for pensioner frem til 2020, hvorefter et bredt politisk flertal har besluttet, at det for folkepensionens grundbeløb og pensionstillæg skal være gældende, at disse ydelser skal reguleres som lønudviklingen med 2 års forsinkelse.

Faglige Seniorer giver udtryk for, at det i lov om satsreguleringsprocent er bestemt, at man statistisk skal anvende den sammenvejede årlige udvikling i bruttoårslønnen for arbejdere og funktionærer. Der tages ikke hensyn til udviklingen i den årlige arbejdstid. Der har heller ikke tidligere været korrigeret for arbejdstid heller ikke i perioder, hvor der er forhandlet en nedsat arbejdstid som led i overenskomstfornyelsen – heller ikke ved et lovindgreb.

Kommentar:

Reguleringen af indkomstoverførslerne sker på baggrund af udviklingen i årslønnen på det private arbejdsmarked to år forskudt. Forslaget betyder, at ydelserne fortsat

stiger i takt med lønudviklingen, men med 0,45 pct. point mindre, end de ellers ville have gjort som følge af afskaffelsen af store bededag som helligdag.

Beregning af satsreguleringsprocenten mv. følger bekendtgørelse om beregning af satsreguleringsprocenten m.v., herunder i forhold til fastsættelse af den årlige standardarbejdstid for fuldtidsbeskæftigede.

Tidligere har ændringer i den almindelige arbejdstid primært fundet sted gradvis i de enkelte overenskomster, hvilket ikke er fuldt ud sammenligneligt med den lovfastede afskaffelse af store bededag som helligdag.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af BEU spm. 137 alm. del af 8. februar 2023, der også omhandler fastsættelsen af standardarbejdstiden til grund for beregning af satsreguleringsprocenten mv.

Faglige Seniorer opfordrer regeringen til ved en evt. fremsættelse af lovforslaget i Folketinget at vedlægge en oversigt over udviklingen i de årlige lønninger, pensioner og overførselsindkomster, så det ligger oplyst, hvor meget forskellen er øget over de sidste 10 år.

Kommentar:

Beskæftigelsesministeriet finder ikke grundlag for at vedlægge en sådan oversigt, da denne ikke vil have betydning for lovforslaget som sådan.

Faglige Seniorer giver udtryk for, at det bør være bruttoårlønnen, som bør være det statistiske grundlag for regulering efter lov om satsreguleringsprocent.

Kommentar:

Forslaget er uden for lovforslagets rammer og behandles derfor ikke yderligere. Kirkens Korshær opfordrer til, at kontanthjælpsreformen gentænkes med det formål at skabe et kontanthjælpssystem, som sikrer, at ingen lever i fattigdom eller som minimum sikrer, at ingen stilles værre end i dag. Derudover mener Kirkens Korshær, at der bør indføres en bindende fattigdomslov, som forpligter Folketinget til at halvere andelen af fattige danskere inden 2030.

Kommentar:

Forslagene er uden for lovforslagets rammer og behandles derfor ikke yderligere.

Rådet for Socialt Udsatte mener, at overførselsindkomsterne burde følge lønstigningerne på det private arbejdsmarked med kun ét års forsinkelse, da de nuværende to års forsinkelse øger uligheden, særligt i år med høj inflation.

Kommentar:

Forslaget er uden for lovforslagets rammer og behandles derfor ikke yderligere.

Udbetaling Danmark oplyser, at ift. folke-, førtids- og seniorpension udsendes årsbreve sidst i november/december, hvor pensionen beregnes for det efterfølgende kalenderår, og at det i den forbindelse er afgørende for administrationen, at loven er trådt i kraft, og at Udbetaling Danmark har modtaget de nye satser forud for dette tidspunkt.

Udbetaling Danmark oplyser desuden, at satserne anvendes for det kommende års forventede pension til brug for Skattestyrelsens forskudsopgørelse i starten af oktober. I forhold til fleksydelse og tidlig pension kan der også i nogle tilfælde være behov for at anvende de foreløbige satser tidligere end 1. december.

På baggrund af disse bemærkninger har Udbetaling Danmark derfor udtrykt bekymring for lovens ikrafttrædelsestidspunkt og foreslår i stedet ikrafttrædelse per 1. september.

Kommentar:

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der vil blive taget højde for implementeringstiden for de mindre regulerede ydelser. Dette gælder uanset om forslaget sættes i kraft den 1. december 2025 eller den 1. december 2026.

Der har efter indsendelse af høringsvaret været dialog med Udbetaling Danmark, som er blevet betrykket i lovforslagets ikrafttrædelsestidspunkt. Det skyldes bl.a., at Udbetaling Danmark forud for ikrafttrædelsestidspunktet kan anvende de nye ændrede satser i forbindelse med fremsendelse af pensionsdata til brug for dannelsen af den skattemæssige forskudsopgørelse.

Samlet set er det derfor Beskæftigelsesministeriets vurdering, at der ikke er behov for en ændring af ikrafttrædelsestidspunktet, da Udbetaling Danmark har mulighed for at forberede sig, inden loven træder i kraft. I forlængelse heraf skal det dog bemærkes, at Udbetaling Danmark ikke må træffe afgørelse om tildeling af ydelser før lovens ikrafttrædelsestidspunkt.

Ældre Sagen opfordrer regeringen og de partier, der støtter forslaget til at sikre symmetri i forslaget ved at garantere, at hvis der på et tidspunkt indføres en ny helligdag, så årsindkomsten falder, så vil folkepensionister og andre overførselsindkomtsmodtagere ikke blive ramt af en tilsvarende nedsættelse af reguleringen, som det er tilfældet med de gældende regler.

Kommentar:

Det vil være op til det enhver tid siddende Folketing at beslutte, hvorvidt fx en lovfastsat indførelse af ny helligdag håndteres i forhold til afledte virkninger på bl.a. regulering af indkomstoverførslerne. Det er den nuværende regerings holdning, at ydelserne skal stige i henhold til almindelige lønudvikling, men ikke den del, der skyldes afskaffelsen af store bededag som helligdag.

Ældre Sagen finder, at det bør specificeres, hvor meget folkepensionen og hver af de øvrige overførsler nedsættes

Kommentar:

De økonomiske bemærkninger følger den almindelige standard og har samme detaljeringsniveau som lovforslaget om ændret regulering af overførselsindkomsterne i perioden 2016-2023.